

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Éves ár 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Parlamentari vita.

II.

Sajnos, hogy ezek a kölesönös és válogatott gorombaságok a legnagyobb nyilvánossággal, a sajtó útján tárgyaltnak és hatásuk már is érezhető a kedélyek általános eldurvulásában, mely a közélet minden terén észlelhető, különösen a sajtóban, amelynek némely orgánuma már olyan stílusban beszél és ír, aminőt tisztességes, jól nevelt uri emberek között meg nem tűnnek. No már most arra használni fel a költségvetési vitatkozást, amelyhez pedig az egész ország érdeklődésének mind megannyi szalai fűződnek, hogy az egyenes avagy elburkolt személyeskedések révén példátlan durvaságokat szórjanak szét, melyekből aztán igazi mérges sárkányfogak kelnek ki a nagyközönség kedélyében, ehhez csakugyan a kötelesegerzetnek nagyfokú hiánya kell. Csupa gyanúsítások azok az érvek is, amelyeket az általános és országos korrupció ellen felhoznak. A nagyban hirdetett leplelések a lényegekkkel és személyek elleni bizonyítások abban maradtak, sőt még a gyanúsítottak neveit sem merik megmondani a nagy leplelézők, hanem csak olyan általános körülírásokkal élnek, amelyek többnyire igen sok férfiurail lenek, akik között pedig néhány feltétlenül tisztességes férfi is van, de az ilyen általános vádaskodások leplealatt talán ők vannak kitéve a legméltatlanabb sértegetéseknek, míg az igazi bűnös egészen jól érzi magát a gyanúsított, de feltétlenül becsületes emberek társaságában, a legmagasabbban hordván közöttük homlokát.

Hát ilyen eszközökkel a korrupciót soha ki nem gyomláljuk, hanem még inkább terjesztjük, mert az az erkölcsi méltóság terjed el a közvéleményben, hogy zemesnek áll a világ, mikor a közhaszonból jogtalanul elsajátított előnyökért semmi bántódása sem lesz senkinek, de még a nevét se merik kiírni a közvélemény fekete táblájára. A korrupciónak pedig éppen az a leghálásabb talaja, a legkedvezőbb melegágya, hogy a nyilvánosság elől elrejtve, valami nagy takaró alatt marad. A gyanúsítás különben sem férfias, mert ha igazságtalanság van mögötte, akkor oktanul és vétkesen támadjuk mások becsületét; ellenben, ha a gyanúsítások való okokra vihetők vissza, polgári köteleességét szegi meg az, megelégszik a pusztá gyanúsítással és nem kutatja ki az igazságot, bizonyítékokat. Az igaz, hogy ez többnyire súlyos feladat, de egy egész nemzet hálája és elismerése érte a jutalom.

Azért aztán ne csodálkozzék az ellenzék, hogy ennek a hosszú vitának még erkölcsi sikere sem lesz, mert a közvéleményt csak való tényekkel, az értelmet meggyőző okokkal és bizonyítékokkal lehet elfoglalni. Az igazságból kérünk többet — s a gyanúsításból kevesebbet.

Ámde, azt mondhatják, hogy ezeknek a gyanúsításoknak, habár perjogi alapul el sem fogadhatók, de meglesz az üdvös politikai hatásuk, amennyiben a közvélemény figyelmét élénken felhívják azokra a férfiakra, a kik most esetleg szerepet játszanak a salárdul elfoglalt közbizalom folytán és aztán jövőre óvatossá lesznek velük szemben azok, kik most önzetlennül támogatják őket. Hát, ez megint egy nagy politikai tévedés, mert ez semmi más, mint a „bűnösök” mert gyanúsak, forradalmi elvnek gyakorlati megvalósítása, mely aztán a legnagyobb igazságtalanságra és kegyetlenségekre szokott vezetni.

Az ideai költségvetési vitának legfeljebb tehát ez lehet az eredménye. A politikai pártusakodások legerősebb felszítása és a politikai boszu végletekig vitele. Azt hisszük, ezt nem akarhatja egyetlen jóra való hazafi sem, hanem csak megszokásból vagy könnyelműségből ejtik ki a meg gondolatlan szavakat. Persze, nemcsak szándékosan, hanem gondatlanságból is lehet nagy bajokat felidézni. Magyarország közállapota azonban — hála az égnek — még nincsenek azon a ponton, hogy a belum contra omnia elvét proklamálni kellene. A sértett egyéni hiúság, a beteges vagy a tulfeszített ambíció és egyéb ki nem elégitett vágyak, amelyeket egyes kiváló férfiaknál találunk, erre még nem szolgálhatnak okul. A nemes mérséklet perceiben erről meggyőződhetnek azok is, kik most méregbe áztatott nyilakat lövelnek ellenfelükre. A józan mérséklet és az önzetlen hazafiság klasszikus mestere, Deák Ferencz mondotta: „Jobban kell szeretnünk a hazát, mint gyűlölnünk ellen-ségeinket.” Ezt a jelmondatot szeretném én a képviselőház homlokzatára vésetni. Talán jobban megértették egymást.

A hét története.

Szent háromság! Mikor Jámor Estány lelépve az akeziók teréről, csak disznótorról álmodozik s nagy tudású kántor komájával is csak „szü-bátorítás” ezéjából koezezingat; mikor a Kárba-hágón és más helyeken felmerült lovagias ügyek — miként a fertőző nyavalyák — lappangási stadiumuk netovábbjában vegetálnak s a betűszedők — nem a mieink, mert azok sokkal lojalisabb érzelműek — fővárosszerzte strájkolnak: bizony nem könnyű feladat hét történetét írni, azon egyszerű okból, hogy Jámor Estány békés családi életet élve nem rőktönös

skandalumokat, az elavult afférek az elsimult kedélyeket nem képesek többé háborgó hullámzásba hozni s a betűszedők strájkja miatt a nevezetesebb eseményekről is csak röviden értesülhetünk! No, de azért nevezetes dolgok mégis csak történtek a héten, mivel nem mindennapi dolog az sem, hogy koronás uralkodók zenekarokat dirigálnak s szintén koronás herezegők színműiroknak csapjanak fel. Pedig ez is megtörtént. Azzal sem hazudunk, ha azt írjuk, hogy magán hivatalnokok sikkasztottak, sikkasztó bankárok megugrottak, megugrott bakák és fuszárok öngyilkosságot követtek el. Az ellenzéki lapok brutális anyakönyvvezetőkről (természetesen az új dolgokról sokáig meg kell emlékezni!), basáskodó szolgabírókról, al- és főispánokról is — bőcsánát a fordított szórendért — megemlékeznek. Viszont a mameluk újságok sem hagyják leplezetlenül a néppárt szervezkedéseit, az ellenzéki frakciók egyesülésének előmunkálatait s több ilyen épületes és nem épületes eszméket. Különben az ellenzék dolga is egyforma a rossz nadrágéval, melyet addig kell foltozni, míg maga is folttá válik!

A képviselőházban a híres költségvetési vita hetekig tartó friss egészség után befejezte áldásos életét s megkezdődtek a zárbeszédék azon általános óhajjal, hogy bárcsak azok ne lennének oly hosszas életűek!

Németországot miniszterválság fenyegeti, a mennyiben a hadügyminiszter Berlepsch és Marschall miniszterek beadták lemondásukat, mivel a német császár nem akar egyetérteni a konstantinápolyi flottademostrációval.

A nagy orosz birodalomban a cholera még nagyobb mérveket kezd ölteni s kegyetlenül kancukázza az ehhez amúgy is hozzászokott oroszokat. Ugy látszik a cholera sem fél a hidegtől, de az oroszok sem a cholerától, mert közülök jut is, marad is.

Hódmezővásárhelyen az asszonyok csak nem akar javulni. E héten is egy szemre való menyecske férjét meg akarta mérgezni, minek az eszmétársulás útján tömeges letartóztatás lett a következménye.

Egy ismeretlen banda, a melynek tagjai már ismeretséget kötöttek a rendőrséggel, Pesten zálogházakat fosztogatott ki, míg egy másik, még egészen ismeretlen, egy brassói takarékpénztárt mentett meg pénzbeli terheitől. Ugy a pénzár, mint a banda valószínűleg ki fogja heverni részint a kárát, részint a fáradalmait!

A kulturális miniszter kieszközölte, hogy a pesti egyetem orvosi, bölcsészeti és gyógyszerészeti fakultását nőnemű hallgatók is látogathatják. Kár, hogy a jogi fakultás atjói nem nyitak meg előttük, mert a vallási- és gyermektartási perekben igazán hálás tér nyílnék előttük.

A király szentesítette a vallás szabad gyakorlathoz szóló törvényjavaslatot. A szentesített törvényeket, az egyházpolitikai reformokban az utolsót, a hivatalos lap legközelebbi száma fogja hozni.

Tanügy.

A tárgysorozatban jelzett Bara Ferencz felolvasása az idő előrehaladottsága miatt a jövő gyűlésre halasztott.

Az ügyrend és tanácskozásra vonatkozó pontoknak részletes tárgyalása az idő előrehaladottsága következtében elmaradt és kiadott egy 4 tagu

bizottságnak, u. m. elnök, Bartha Ágoston, Solyom József és Bardocz Mihálynak.

Elnök jelentést tett a „kászonalcsiki róm. kath. tanító-egyesületnek” f. évi okt. hó 17-én Cs.-Szentmártonban megtartott 25 éves fennállásának ünnepélyéről, mint a kiküldött 4 tagú bizottság előadója, mely ünnepély lefolyása egész behatóan, szívhez szóló nyelven ismertettetvén, éljenzéssel fogadtatott, s a gyűlés e felélt meleg és hálás köszönetét fejezte ki jegyzőkönyvileg.

Az elnök bemutatja gyűlésnek a milleniumra vonatkozó kérdőívet a „magyarországi tanító-egyesületek” történetét és állapotát feltüntető munkálat-hoz, melyek pontnoként felolvastattak, s az ottan foglalt pontok kitöltésére az újonnan megválasztott tisztikar kéri fel és biztatja meg.

Tiszteletbeli elnök, mélt. Bálint László ker. főesperes felhívja a figyelmet a könyvtárra nézve, mely több hozzászólásra adott alkalmat, s végül határozatilag kimondja a gyűlés, hogy a régi könyvtárak elnök felszólítására az ő jelenlétében jöjjenek egybe, vegyék számba a könyvtárt, s így számba véve, leltár mellett adják át az új könyvtárosnak.

Tárgyaltattak még több keblű ügyek és indítványok; s Borbáth János, Gligor Ferenc tagtársaknak körülből való kilépésük tudásul vétettek.

A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldettek: Bara Ferenc és Gábor Endre tagok.

Jelentés és beszámoló, elnök Szabó Sándor által, melyben behatóan ismerteti az ő elnöksége alatt történt eseteket; ennek végével megköszöni a közbizalmat, mely őt ezen állásra emelte, mit zúgó éljenzés követeli. Ezután a tisztújítás ejtetett meg. A gyűlés volt tisztviselőinek munkásságukért elismerését és köszönetét fejezte ki, s őket újra megválasztotta.

Az egyesület tisztviselői: elnök Szabó Sándor, alelnök Bardocz Mihály, főjegyző Kovács Ferenc, aljegyző Papp János, pénztáros Bara Ferenc, könyvtáros Györfi Ignác, segélyegyleti pénztárossá Solyom Mihály választott meg. Bizottsági tagok: mélt. Bálint László ker. főesperes, tiszt.-beli elnök, főt. Rápolthy Ferenc, id. Finta Gáspár, Gábor Endre, Solyom József.

Végül a jövő gyűlés helyéül Lembény állapított meg, mely után az elnök köszönetét fejezi ki a megjelent vendégeknek érdeklődésükért. d. u. 3 órakor a gyűlést bezárta.

K. m. f.

Ezek után kedélyes közélet volt Veres János kartársunknál, hol vig kedély uralkodott mindvégig; tőstokkan sem volt hiány; nagyon fűszereztek az ebédet és a vig hangulatot mélt. Bálint László ker. főesperes ur felköszöntői, továbbá még sok szép felköszöntőt hallottunk: Szabó Sándor, Bartha Ágoston, Bardocz Mihály, Kosztáldi János, Szőke Miklós és még többek ajkairól elhangzani.

Adja a nagy ég mindig ezen szép egyetértést közöttünk fenmaradni.

Kovács Ferenc,
egyesületi főjegyző.

Irodalom.

— **Verne Gyula összes munkáinak** egyedül jogosított képesmagyar kiadásából épen most kezd meg a Franklin-Társulat a harmadik munka füzetes közrebozsátását. A vállalat 21–23-iki füzetek jelent meg, s ebben: „A Jangada” (nyolczszáz mértföld az Amazonon) eleje. Verne ebben a világ legnagyobb folyamvidékét ismerteti meg s az Amazon mellékén az ősvilágot tárja föl, változatos kalandok érdekfeszítő hatása mellett nyújtva sok hasznos ismeret. A fordítást Vissi Imre végezte, s visszaadja a francia író könnyű és eleven elbeszélő modorát. A számos kép az eredeti francia kiadásból való. Az új olcsó kiadásnak minden füzet 20 kr. Előfizethetni 5 füzetre 1 frtjával bármely könyvkereskedésben, vagy pedig a Franklin-Társulathoz.

— **Millennium történet.** Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő A magyar nemzet története című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) az imént megjelent 45. és 46. füzetével a harmadik kötet („Az Anjouk kora”) folytatása rövid időre megszakítottatott, a mennyiben 47. és 48. füzetek a félben maradt második kötet („Az Apádok kora”) folytatását képezik. Az Athenaeum r.

társaság azonban akként intézkedett, hogy úgy a második, mint a harmadik kötet rövid pár hónap alatt teljes befejezést nyerjen. Ezekben a második kötetbe tartozó füzetekben Marezali Henrik egyet. tanár III. Béla uralkodásának és családi összeköttetéseknek ismertetésével veszi fel az Árpád-házi királyok történelmének megszakított fonalát és a következő V. fejezetben (III. könyv) Halics elfoglalását és a kereszties hadjáratok történetét ismerteti. A IV. könyv „A rendi alkotmány kezdete” címet viseli és Magyarország állami, társadalmi és gazdasági életének új korszakába vezet bennünket, leírva Imre király és Endre herceg életét, valamint a magyar állam területének a Balkán felé terjeszkedését, tüzetesen ismertetvén az akkori belső állapotokat, birtokviszonyokat, a rabszolgák helyzetét, stb. Így a 47-ik füzetbe van csatolva a budai várkapólnában őrzött „Szent István jobbja ereklyetartójának” bűmlatos tökéletességgel előállított színes fénynyomata és a XIII. század legfontosabb okmányának, melyben „1290 augusztus 31-én Habsburgi Rudolf Magyarországot fiának Albertnek adományozza.” — sikerült hasonmása szövegolvasással és magyar fordítással. A 48-ik füzetbe a derzi unitáris templom XIII. századbeli falfestményének „Szent László párbaja a kun vitézzel” — színes másolata van csatolva remek kiállításban. Az egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr., fél-évre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** Ő felsége a király Bálint László bereczki esperes-plebánost az erdélyi r. kath. székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki. Gratulálunk a megérdemelt kitüntetéshez.

— **Tanítónő választás.** A közdivásárhelyi községi leányiskolánál megüritült két tanítónői állomást f. hó 29-én töltötte be az iskolaszék. A választó gyűlésen Danokos Albert közigazgatási bizottsági kiküldött elnökölts s az iskolaszéki tagok teljes számban jelentek meg. A két megüritült állomása megválasztattak az összes szavazatokkal Kőnezei Kornélia előléptetés útján és Kősa Mária árvaházi tanítónő. Kőnezei Kornélia előléptetése folytán megüritült állomást Tauber Róza nyerte el nagy szótöbbséggel.

— **Mérnöki szemle.** A Rudolf kórház új épületeit kir. mérnök: Darvas Lajos ur mult héten vizsgálta felül, most készül róla a szakvélemény. Habár vannak is hiányok, de még is sokat használt az egészségügynek ez új épület.

— **Időjárásunk.** Rendkívülség számba kell vennünk azt a kemény telet, mely november végén hirtelen beköszöntött. Hideg északi szelek mellett rendkívül nagy mennyiségű hó esett s a légmelegesen lehült, mert reggelként a hőmérő 7–8 R° hideget mutat. Ha a következő igazán téli hónapok is így viselik magukat, úgy hatalmas telünk lesz.

— **Közlekedési akadályok.** A vasuti állomás főnöke átiratban adja tudatára a közönségnek, hogy a brassói közdivásárhelyi vasuton, a nagy hófúvások miatt a közlekedés bizonytalanul időre megszünt. A mi víziznalis vasutunknak téli betegsége tehát ismét bekövetkezett s talán napok mulna el, míg a külvilággal ismét érintkezhetünk. Ismerve a mi vasutunk szerzi gyengeségeit s a mi időjárásunk makacságát, történhetik, hogy mikorra hírlapot kaphatunk, már letárgyalták a jövő évi költségvetést s a békés hatalmak felosztották Törökországot egymás között, a mi hírünk s tudunk nélkül.

— **A második polgári házasság** Kőzdi-Vásárhelyi f. hó 30-án kötött meg. Benkő Gyula ezimadnia lépett házasságra Kovács Annával. Apolgári esketést, melyet Bartok Károly polgármester végzett, egyházi áldás követte.

— **Csődügy.** A kőzdi-vásárhelyi II. temetkezési egyesület esdóválasztmányát 1895 április 1-én újította meg a kir. törvényszék. Azóta 5 végzést hozott, melyben részt a teendő végzésére utasítja a választmányt, részint a visszalépett tagok helyett újakat nevezett ki. Most közelebből id. Molnár Mózes és Kovács János ügyvéd tagokat nevezte ki. Vajha végre-valahára e rég vajdó ügy megoldást nyer. Bartha Károly ügyvéd tömeggondnok erőlyességétől reméljük, hogy ez ügy minél előbb kívánt megoldást nyer.

— **Szabadságolt tanító.** Karatna község iskolaszéke Kiss Zsigmond községi tanítónak, megrongált egészsége helyreállítása végett, 6 hónapi szabadságidő megadását a kir. tanfelügyelőségnek javaslatba hozta.

Uj tűzrendészeti szabályzat. A közdivásárhelyi önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága lépéseket tett az iránt, hogy a városi tűzrendészeti szabályzat a mostani viszonyoknak megfelelő átalakítást nyerjen.

— **A helybeli Kereskedő-iffjak** társulatának választmánya, folyó évi november hó 26-án saját helyiségében rendes ülést tartott, melyen a társulattól közérdeklő igen lényeges dolgok nyertek érdemleges elintézését. Ugyanis elhatározottat, hogy a mult évhez hasonló szakszerű foloivas estélyek tartassanak, és pedig változatosabb műsor igénybe vételével, hogy az által az azon résztvevő közönség is kellő szórakozást találjon. Az első foloivas estély megtartása folyó hó 14-ére tűzött ki. A gyűlés egyik igen lényeges tárgyát a budapesti Kereskedő-iffjak társulatának átirata képezte, melyben véleményadásra szólítja fel a társulattól a ezredéves ünnepély alkalmával megtartandó országos kongresszus felől, ugyszintén a kongresszuson résztvevő tagok száma és az azon tárgyalandó tótelek felől. A társulat helyesléssel fogadta a kongresszus megtartását és elhatározta, hogy azon részt fog venni. A feltorjesztendő tótelek kiválasztása és kidolgozása a választmányra bízott. További kimondotta, hogy a szokásos „Silvester” estélyt az idén is társulati helyiségében tartja meg a szokott módon. Jó hatást tett a választmányra titkárnak azon jelentése, hogy a társulat hat rendes taggal szarapodott, ugyszintén a fényesen sikerült „Katalin” estélyről való beszámolás is. Végül a gyűlés leglényegesebb tárgyát a Nagyméltósága m. kir. kereskedelmiügyi miniszter urnak vármegyénk főispánja. Méltóságos Hatolykai Pótsa József urhoz intézet leirata képezte, melyben ugyanis a Kőzdi-Vásárhelyi Kereskedő-iffjak társulata által fontartott kereskedelmi tanoncziskola vezetőjének Kiss Károly polgári iskolai tanárnak példás, odaadó, lankadatlan munkásságáért legmolegebb elismerését fejezi ki. Ez alkalommal a választmány elhatározta, hogy a kitüntetett tanár tiszteletére rendkívüli közgyűlést hív össze s ugy közbesíti a dicsőít íratott. A rendkívüli közgyűlést f. évi december ez 8-ára saját helyiségében tűzte ki, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívattak.

— **A Magyar Hírlap** milleniumi albumát, melynek bolti ára két frt lesz, ingyen kapja meg a lap minden előfizetője, saját nevére nyomtatva. Újonnan belépő előfizetők is teljesen díjmentesen kapják meg e nagy, gyönyörűen illusztrált albumot. Az előfizetési pénz (negyedévre 3.50, két hónapra 2.40, egy hónapra 1.20) a Magyar Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, Honvéd-utca) küldendők.

Mezőgazdaság.

Tájékozható adatok a czukor- és takarmányrépa (burgundi) körül.

(Folyt. és vége.)

A helyi viszonyok s a gazda szakértelme s anyagi körülményei szerint, mindkettő lehet észlszerű, helyes vagy helytelen, romlást okozó. A gazdának soha sem szabad spekulációkba elegyedni, a mit előre kiesibe ki nem próbált, a minek biztos értékesíthetőségét nem tudja, a mi az ő anyagi állapotát tülhaladja, olyan dologba ne fogjon. A helyes ut tehát itt is a közép-ut. Mindenki a szerint közeledjék egyik vagy másik rendszer felé, amint zsebe s a helyi viszonyok megengedik. A mint a gazdaság sok pénz emészt fel, a három nyomásos gazdaság tengődő gazdaság, de semmit sem riszkíroz.

A répa termelésnek is megvan a fény- és árnyoldala. A fényoldalt az előbbiekben már jeleztem, most a répatermelés hátrányairól kívánok röviden megemlékezni. Ezek a hátrányok a mivélésnél, gondozásnál elkövetett hibák- s hanyagságokban jutnak kifejezésre.

A helyi viszonyok szerint, első helyen a talaj minősége jön számításba. Itt nálunk Háromszéken a közép kötött, mély homoktalajban a czukorrépa szépen diszlik; nagyon kötött vagy túlságosan homokos, kavicsos sovány és vízenyos általaj a czukorrépának nem való. A humusban túlságosan gazdag talaj sem alkalmas a czukorrépa termelésre, valamint az új törésben; vöröshere, lucerna után is a czukorrépa dusan terem ugyan, de veszít czukor

tartalmából. A takarmányrépa kiszáritott iszapos tőfenéken kitűnően diszlik, valamint a telvénydus, nyirkos, homokos talajban is. A jó természetű agyag is megfelel követeléseinek, de sekély, sovány, száraz talajon éppen nem sikerül. A helyi viszonyok rovátában még felemlítendő a munkás kérdés. Ez egy nagyon megfigyelendő kérdés, mielőtt valaki a répa-termeléshez fogna. A takarmányrépa és még inkább a cukorrépa sok munkaerőt igényel, mert csak gondos művelés, folytan nyerünk kielégítő termést, ezért igen fontos, vajon elegendő munkással rendelkezünk-e a vidéken vagy távolról kellene azokat beszerezni.

Nagy hibát követnek el tehát azok, a kik eleinte nagyban kezdenek a répa-termeléshez, mielőtt kismernék a vidék munkaerőjét; drága napszám, kevés répahozam szokott ezeknél a tandíj lenni.

A vetőmag beszerzése vagyis a répafaj kiválasztása csak előzetes kísérletezés után eszközölendő. A talaj minősége szerint lehetséges ugyanis, hogy egy bizonyos fajta mag igen jó eredménnyel termelhető egy bizonyos talajban, míg egy másik köztöbbséggel, agyagosabb talajban veszt a cukortartalmából. Ezért kell először próbavetést végezni s csak ha sikerül a próba, akkor kezdeni a nagyobb területeken való termeléshez.

A nálunk ismeretesebb takarmányrépa fajok a következők:

A sárga és veres obendorfi, az eckendorfi hengeralku, leuterwizi, elefánt, golden, taszkand, mamuth, Dippetstvérek elite répák, a Pohl-féle óriási, az angol yellow champion és sok mások.

A takarmányrépa hozama nálunk különböző, a 200—300 métermázsa közt ingadozik.

A eltarthatóságra való tekintetből a leuterwizi és az obendorfi ajánlják leginkább.

A cukorrépához a vetőmagot rendszeren maguk a gyárak szokták adni, a helyi s talajviszonyokhoz mérten. tehát a termelő gazdát a répafaj megválasztása nem terheli. Egyáltalában a németországi fajok, u. m. a kis wanzlebeni, Dippe, Rothkopf, Wohaszka-féle austria-elektoral, braun bindorfi fajok előnyben részesülnek a franczia wilmorin faj fölött. Ezeknek kívül még sok répafajt termelnek a selypi, mezőhegyesi, hatvani, ácsi, büki, petőházi s más gyárakban. A franczia fajok s keresztezősei karcsu hosszukás alakúak, mélyen behatolnak a földbe, nehezen kiszedhetők s nem is olyan jól eltarthatók, mert könnyebben kicsiráznak s elrohadnak. Mezőhegyesen azonban a wilmorin szépen diszlik.

A cukorrépa hozama körülbelül a fele a takarmány répa hozamának, tehát 120—150, legfeljebb

200 m. mázsa. Megjegyzendő azonban, hogy a mennyiség és a minőség nem minden fajnál vannak egyenes arányban, azaz a legtöbbet termő répafaj nem a legczukordusabb egyszersmind. Ezért a termelő és a gyáros érdeke némileg ellenkezőnek, mert a gazda mindig természetesen a nagyobb hozamot keresi, a gyáros pedig a nagyobb czukortartalmat kevesebb súly mellett. Ez az oka, hogy a vetőmagot a gyár nem igen bizza a termelő választására. Ezen valóban meglevő ellentétnek egyedüli orvoslása a kölcsönös engedékenységre megállapítás, ha olyan répa fajok termeltetnek, melyek megengedik, hogy a termelő az ő nagy fáradsága s költsége jutalmát bőven megkaphassa és a gyárosnak is maradjon annyi perzent, a mennyi ötlet megilleti, hogy prosperálhasson. Az engedékenységre mindenestre a gyáros kötelessége, mert a gazda el lehet a czukorgyár nélkül, de a czukorgyár nem existálhat, nyers anyagtermelő nélkül. Mindenesetre az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a termelő gazdának nagy óvatossággal kell eljárni a czukorgyárakkal megkötendő szerződés fogalmazásánál, stipulálásánál.

A mi a répa-termelés körüli eljárást illeti, az egészen a gazda teendői közé tartozik. Már maga a répának a vetésforgóban elhelyezése nagy elővigyázatot igényel. Trágyázott buza után, mondják, a répa jól sikerül, a répa után pedig bőtermést szokott hozni az árpa, mint olyan növény, mely a táplálékát a feltalajból veszi. A répa, ugyanis, csaknem érintetlenül hagyja a feltalajban levő tápszerkeket, ezenkívül a gyakori többszörös kapálás, gyomlálás következtében, a feltalaj nagyon megtisztul a gyomoktól s a föld porhanyóvá tétetik.

A cukorrépa alá megtrágyázni a földet nem szokás, legalább a gyárak nem engedik, hogy friss trágyába termeljék a répát, mert a mint fent jelzém, a czukortartalom a bőtermésnek a rovására esik. A takarmányrépa ellenben meghálálja a friss trágyát. Egyébiránt ez csak az istállótrágyára vonatkozik, mert a műtrágyák, a szuperfoszfát és a chilisárlótróm, növelik a répa czukortartalmát és a hozamát is s ezeket szokták is alkalmazni a termelők.

Az ősszel jó mélyen felszántott földet, tavasszal csak boronálni, hengerezni kell. Gruber-borona és a gyűrűs-henger használándó ott, hol a föld felület megeserepesedett. Néha az exstirpátor is szükséges; mindenesetre a földet egészen porhanyóvá kell megmunkálni, mint a mákföldet.

A sorvetés a legegyszerűbb, 2—3 ezentiméter mélyen takarva el a magot. A sortávolság 40—50 ezentim. a takarmányrépánál és 32—38 a cukorrépánál. A vetőmag szükséglet k. holdanként 12—15 kiló, illetve 18—20 kiló. A vetőgép után jön a bo-

rona, aztán a henger, mert laza földben a répa nem csirázik jól. Ha eső után cserepes a föld, gyűrűs hengert alkalmazunk.

Vetés után következik egy hosszú sorozata a teendőknél, melyeket nem szabad elmulasztani, sőt elődázni sem, mert 10—12 napi mulasztást nem lehet többé helyrehozni. Ezek a munkálatok a cukorrépánál sorrendben a következők: első kapálás, gyomlálás, egyezés (mikor a répanak két pár levele kijött az egészségesebbet meghagyjuk, többi kitépjük, ezt egyezésnek hívják), aztán jön a másodszori kapálás, nem csak a közökben, hanem minden egyes répa körülkapálása, azután megint gyomlálás és kapálás, harmadszor s néha negyedszer is, a szerint, a mint a föld tisztasága s a répa fejlődése megkívánja; végső munkát a répaszedés, répatisztítás, kupacokba rakás, behordás s bevermelés (néha a cukorrépát is elvermelik). A takarmányrépát csak tisztogatni kell, a cukorrépát ezenkívül fejezni is kell. A cukorrépát január végéig már feldolgozzák a gyárak, ennek eltartása tehát egyszerű dolog, de nem így a takarmányrépát, melynek helyes elrakása igen fontos teendője a gazdának. Hogy ezek a munkálatok mind a maga rendjében s idejében teljesíthetők legyenek, látni való, hogy ide a szakértelem mellett még három dolog kívántatik, az a bizonyos három dolog, mely nélkül háborút sem lehet folytatni, t. i. pénz, pénz és pénz.

Végül, a magtermesztésre is fektethet súlyt a termelő gazda. S tekintetben megemlítem, hogy a répa kétévű növény. Az első évben csak a gyök és gyökkevek fejlődnek ki. Ha az ősszel kiszedett fejek tavasszal ismét elültetnek, 3—4 láb magas száraz nőnek ki s az ágak végein július, augusztus havában szép zöldes színű párta nélküli virágok keletkeznek, melyek az ágak végeit egész hosszában ellepik. A magtermelésre szánt répafejeket már a kiszedés alkalmával külön válogatjuk, természetesen a legszebb példányokat választva ki s azokat a pinceszben homok közé rakatjuk el. Vetés előtt czélszerű a magot vízbe áztatni, hogy az üres szemek a víz felületére jöjenek, és hogy a mag megálgyuljon, minek következtében a földben elvetett répamag hamarabb kicsirázik, kilevelezik.

Kézdí-Vásárhely, 1895 November hó.

Bodola.

Szerkesztői üzenet.

S. O. urnak. Köszönettel vettük. Jövő számunkhoz ni fogja. Szíves üdvözlét.

Szám 2268—1895

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy id. Ugron Lajos és társai végrehajtóknak Imre István és társai végrehajtást szenvedők elleni ügyében Dr. Wolf Mór ügyvéd kérelmére elrendelt id. Ugron Lajos és társai árverési végkielégítési 402 f. 10 $\frac{1}{2}$ kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a kézdí-vásárhelyi kir. törvényszék a kovásznai kir. járásbírósg területén levő Zágon község határán fekvő a zágoni 451 számú tjkvben A + 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1287 $\frac{1}{2}$ és 1288 hrsz. a. foglalt ingatlanra az árverést 1962 f. 20 krajczárban ezonnal megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt

ingatlan az 1895. év december hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor Zágon község házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt I. M. rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenniavagy az 1881. LX. t. cz. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű térítvényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság.

Kovácsnán, 1895. október 7-én.

Csia,

Kir. aljárásbíró.

164 1—1

ségek házánál, mindig d. e. 9 órakor tartandó nyílt árverésen bérbe fog adant. Az árverezési feltételek alól, valamint az illető községi bíróságnál megtekinthetők.

A kikiáltási ár Nyujtódon 5 f. rt, Szászfaluban 6 f. rt, Sárospalván 5 f. rt. Nyujtód, 1895. november 25.

2—3

Incze Balázs,
körjegyző.

Sz. 2685—1895

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, mikép a vadász-jog 1896 január 1-től kezdve egymásután következő 6 évre Nyujtód községben 1895. december 27-én, Szászfaluban 1895. december 30-án, Sárospalván 1895. december 31-én a köz-

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFŐZŐ

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sörgyártmányainak elárúsítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márcziusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palaczkokban hozza forgalomba.

Kiváncra árjegyzék ingyen és bérmentve.

165 1—6.

Köhögés,

einyálkásodás és rekedtség ellen igen jó háziszser a RÉTHY-féle

P e m e t e f ü c z u k o r k a,
mely a köhögést csillapítja és a nyálkát feloldja.
Kellemes íze folytán a gyermekek is szívesen veszik.
Egy doboz ára 30 kr.

Kapható:
minden nagyobb gyógyszerárban. Oly helyeken, hol raktár nincs, 5 dobozzal 1 forint 50 krajczárért bérmentve küld.

158 4—5

Réthy Béla, gyógyszer. B-Csabán.

Az államtól engedélyezett

Magyar Osztály-Sorsjáték

Az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten.
90,000 sorsjeggyel, 21,499 nyereménnyel és egy díjjal.Huzás Budapesten
1895. december 6-ától 14-ig.

Legnagyobb nyeremény

a legkedvezőbb esetben

egy millió

korona.

E 49 nyeremény közül az utoljára kihúzott kapja a 600000 korona díjat

Nyeremény	korona	korona
1 jutalom	600000	= 600000
1	400000	= 400000
1	200000	= 200000
1	100000	= 100000
1	50000	= 50000
2	20000	= 40000
2	15000	= 30000
4	10000	= 40000
10	8000	= 80000
27	6000	= 162000
100	2000	= 200000
200	1000	= 230000
1150	200	= 200000
20000	100	= 2000000
21499 nyeremény és jutalom		4332000

A vételsorsjegyeket:

80.—	8.—	4.—	koronaért
1/1 (egy egész)	1/10 (egy tized)	1/20 (egy huszad)	sorsjegyért
	ajánl és szétküld		
Fehér Lukács fia helyben és Adler L. Jakab brassói bank-és			
váltó-üzlet.			

Vidéki megrendeléseknél postadíjért 10 fillér = 5 krajczár (ajánlott levelekért 30 fillér = 15 krajczár), a nyereménylajstromért pedig 20 fillér = 10 krajczár külön melléklendő.

Minden nyeremény készpénzben és levonás nélkül lesz kifizetve

Védjegy

F E R E N C Z-

Pálinka (Sósorszesz)

VÉRTES gyógyász-féle

használatban a leghatásosabb.

Egy üveg 1 és 2 korona.

Kapható: K. Váshelyen Kovács Ferencz ur gyógyszer-tárában, a hol azonkívül raktáron vannak a Sas-gyógytár világhírű szereiből következők: Dr. Houffel-féle gyomorszeneczia; Dr. Houffel-féle vértisztító labdacok; Sassa-parilla kivonat; bárány-nővény-nedv; Herkulesfürdői köszvény-szesz; injectio és capsules vegetales; lugosi házi kenőcs; fülolaj; szemviz; angol esudabalzam: antitetin stb.

Vértes Lajos,

Sas-gyógytár, Lugoson 8. sz.

HIRDETMEYNY.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának huzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart. Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig:

egy egész sorsjegy 80 koronaért
 egy tized sorsjegy 8 koronaért és
 egy huszad sorsjegy 4 koronaért.

ez ismert elárusítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTEK IGAZGATÓSÁGA.

MÁR

1895. Deczember hó 6—14-ig.

ejtetik meg a

Magyar Osztály-Sorsjáték

Nagy nyereményhuzása,

melyben 24.99 pénznyeremény kerül

4 millió 332.000 korona

összértékben kisorsolásra, többek között egy 600,000 koronás jutalom 400,000, 200,000, 100,000, 50,000 stb. stb. koronás nyereményekkel.

legnagyobb nyeremény

a legkedvezőbb esetben.

EGY MILLIÓ korona

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt. 1 tized 4 frt.
1 fél = 1/10 20 frt. 1 huszad 2 frt.

(Biztonság okáért kérem a sorsjegyek küldését ajánlott levélben kérni. Az ajánlott levél portója fejében 15 kr., nyereményjegyzékért 10 kr., összesen 25 kr. fizetendő.)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

HEINTZE KAROLY fő-elárusító,

BUDAPEST

Szervita-tér 3.

Hogy a tisztelt közönség különböző számokból álló több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátáshoz jusson, 5 vagy ennél több sorsjegy vásárlásánál a legkülönfélébb számokat állítom össze tetszés szerint egész, fél, tized és huszadokból.

Sürgöny-czim: Lottoheintze Budapest.

2—2

Ifj. Jancsó Mózes-nél K. Váshelyen.